

X Hrad Šeřmberk

Hrad Šelmbek

Velmi romantická zřícenina hradu Šelmbek se nachází jen tři kilometry od Mladé Vozice, na skalnatém ostrohu nad údolím řeky Blanice. Díky své 28 metrů vysoké válcovité věži s šestnáctizubým cibulím se neohledně tyčí nad okolními lesy a dnes veřejnosti slouží jako rozhledna. Hrad, přes své německé jméno, byl v polovině 13. století vystavěn ryze českým rodem Buziců, který měl ve znaku hlavu svině. Podle názvu tohoto hradu místní větev stračeského rodu přijala jméno „ze Šelmberka“. Tento rod, který vymřel na konci 16. století a jehož nejslavnějším představitelem byl nejvyšší český kancléř Jan ze Šelmberka (zemřel 1508), však nevlastnil hrad příliš dlouho. Vystřídali se tu různí majitelé především z řad místní šlechty. Ve druhé polovině 14. století

byl pánem hradu Aleš z Risenburku, který ho po roce 1417 prodal rytíři Albrechtu z Těchobuze. Krátce na to, roku 1431 hrad získal rytíř Miuláš z Hořic. V 16. století žili na hradu páni Předborové z Radešína. Historické prameny dokonce uvádějí, že se tu zbožné paní Alžbětě Předborové z Radešína zjevila sv. Kateřina. V 16. století vlastnil hrad Albrecht Cipla z Kravska, jehož dcera se provdala za Petra Mrackého z Dubé. Jejich syn Karel prodal v roce 1586 Šelmbek vlastníku mladovožického panství rytíři Michalu Španovskému z Lisova. Ještě kolem roku 1630 byl sice hrad obydlen, ale krátce poté byl opuštěn a ponechán napospas času a rukám shánčlivých venkovanů.

Nezachovalější částí hradu je bergfritová věž, která byla počátkem 19. století z popudu Leopolda Kuenburga (1742-1812) opravena. Byl vybourán vchod a zřízeno dřevěné schodiště. Věž je nejpevnější součástí hradu, svědčí o tom její základy, kde zdivo dosahuje šířky 3,5 m a obvod 32 m. Vchod do věže je spojen padacím můstkem se sousedním palácem. Můstek bylo možné v případě ohrožení zvednout a poté zapadl do vpadliny, která se dochovala. Schodiště ve věži bylo původně vedeno obvodovými zdmi a z důvodu snadné obrany bylo opatřeno vysokými schody. Přilehlý gotický palác s půdorysem ve tvaru písmene „L“ zabíral téměř celou plochu skalního hřebene, kromě malého trojúhelníkového nádvoří se studnou. V době renesance byl po patou věže přistavěn nový palác, který byl později s původní spojen velkým průjezdem a společnou střechou. Dnes jsou zachovány pouze zbytky renesančního paláce včetně několika místností s valeným klenutím. Pozdně klasicistní objekt na kraji prostranství před hradem, nazývaný Myslivna, byl postaven na přelomu 18. – 19. stol.

jako sídlo Lesní správy Kuenburgů. U Myslivny jsou zbytky vjezdu do rozsáhlé obory s několika rybníky.

K hradu se váže řada pověstí. Jednu z nich zmiňuje pamětní kniha mladovožické fary: „Ovdovělá paní Mráčková, majitelka Šelmberku, chystala své druhé zasnoubení a spěchala tak, že nutila své poddané a služebnictvo, aby na opravách i výzdobě hradu pracovali o nedělích a o svátcích. V den, kdy se měla uskutečnit velká hostina a vdova Mráčková se oblékla do svých nejlepších šatů, nastoupené služebnictvo čekalo na příjezd četných hostů, ozval se ohlušující rachot hromu a blesk udeřil do hradu s takovou silou, že se stropy a zdi hodovního sálu zřítily a pod situacemi zhasly životy 13 služebníků i nevěsty. Zkázu hradu potom dokonala obrovský požár.“

Naučná stezka kolem hradu Šelmbek je doporučená trasa pro pěší, chodci jí užívají na vlastní nebezpečí.

Na kole je nesjízdná.